(Sri K. PATTABHIRAMAN.)

request the Government that while interpreting the words "considering objections", it may be given a more composite content, in the sense that if the objections are from the residents of the localities, such objections should always prevail. In the rule making power and the general powers to be exercised under 4 (b), the Government may make it very clear. Let us forget for a moment that we are legislating only for the amalgamation of the Chamarajanagar and Ramasamudram municipalities. We are passing a legislation. It may incidentally help these two municipalities. But that should not be the objective. This is going to be a law which might be used throughout the State hereafter. Take that general content into consideration. I would request the Government to see that the words "considering objections" are interpreted in a material form. Otherwise ten or fifteen members may make it a point to get a resolution passed that two bodies may be amalgamated. Therefore, in such cases, the opinion of the residents must always prevail. That should be made very clear. "Considering objections" must not be a formality. It should be something definite. The opinion of the residents should always prevail and amalgamation should not be formed without their consent. Let us forget for a moment Chamarajanagar and Ramasamudram.

Sri T. CHANNIAH.—If there are any objections, they will certainly be considered.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Town Municipalities (Amendment) Bill, 1953, be passed."

The motion was adopted.

THE MYSORE LOCAL AUTHORITIES' LAWS (AMENDMENT) BILL, 1953.

Motion to consider.

Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue and Public Works).—Sir, I move:

"That the Mysore Local Authorities' Laws (Amendment) Bill, 1953, be taken into consideration."

Sir, it is a very simple measure. It prescribes uniformly that the electoral rolls prepared for the Assembly Elections may be adopted for the purpose of elections for the local bodies. Sir, several local bodies in the State are having their own electoral rolls and they have to be prepared every time and revised every time. To obviate the difficulty and to avoid unnecessary expenditure in connection with the preparation of electoral rolls and the revision thereof, this Bill has been introduced. Under the Town Municipalities Act, Section 12 deals with the preparaton and revision of electoral rolls. Under the Mysore City Municipalities Act, Sections 10 and 11 provide for the preparation and maintenance of electoral rolls. Similarly, in the City of Bangalore Municipal Corporation Act, Sections 52 and 53 deal with these matters. Similarly, in the Mysore Village Panchayets and District Boards Act, Section 8 provides for the preparation of electoral rolls. In this connection, I may bring to the notice of the Hon'ble Members that the preparation of electoral rolls cost a good deal to the local bodies. For instance, in the case of District Boards in the State, they have to spend at the time of every election at least Rs. 4 lakhs for the preparation of electoral rolls.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Not now. Now, the electoral rolls are prepared by the Panchayets.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Even the panchayets have to spend on the whole in the State about Rs. 4

lakhs for preparing electoral rolls. To obviate this difficulty, the Government thought of bringing this measure and the Bill provides for adopting the electoral rolls prepared in connection with the General Elections to the Assembly, in the case of elections to the Panchayets and municipalities. I may also tell the Hon'ble Members that the electoral roll which is being revised from time to time, is up-to-date and there will be no difficulty in adopting the electoral rolls for the election of either Village Panchayets or the other local bodies. Under these circumstances, it is a very useful and healthy measure. I commend the measure for the acceptance of this House.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That the Mysore Local Authorities' Laws (Amendment) Bill, 1953, be taken into consideration."

*Sri J. MOHAMED IMAM.—Sir, I am not opposing this Bill. But I only regret the lethargy and lack of foresight on the part of the Government. I know these preparations are necessary in order to hold elections to Village Panchayets and District Boards. The elections to the District Boards and the Panchayets are long overdue. I think during the last Budget Session, the Minister promised that the elections to the District Boards would take place somewhere in the month of August. August is only 15 days ahead, but still, we do not see any sign of elections. In fact, the preparation for holding elections to the Panchayets and District Boards is on the anvil for the last three years. This shows, I think, the incompetence and inability on the part of the Government to hold the elections in time. All these things ought to have been anticipated in time......

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—Unwillingness also!

Sri J. MOHAMED IMAM.—I do not say that. All these measures ought to have been taken in time. They bring legislation piece by piece. Once they thought of introducing adult franchise both for District Boards and Village Panchayets; next time they receded from that position and they thought of introducing indirect election to District Boards and direct election through adult franchise to the Village Panchayets. I do not know what further changes are necessary. Anyhow, I am very sorry that the Government are not viewing the future in all its perspective and they are not taking action in all its entirety and they are introducing piecemeal legislation which is causing a good deal of delay. In fact, the present District Boards have enjoyed the longest period of existence. They are nearly 7 years old and I congratulate the present members and Presidents of the District Boards. I am sure they will continue for another one year. So, Sir, I only expect from the Government that they must consult proper authorities and they must anticipate what are the steps to be taken or certain action to be taken. Now what we feel is this: the Government themselves are not sure of their ground, are not sure what action should be taken and it looks as if they are working in wilderness and working in darkness. Now, they are thinking of preparing electoral rolls of the Village Panchayets and I do not know when these elections to the Village Panchayets would be held. God alone knows when these elections to the Village Panchayets would come off and when the elections to the District Boards would take place. These are things which are quite uncertain and the future looks quite uncertain......

Sri KADIDAL MANJAPPA.—The future is very certain.

Sri J. MOHAMED IMAM.—From our past experience, the future is very gloomy. I must only say that the Government are not practical and the steps they are taking are not practical. Formerly every panchayet was not electing its members

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

through adult franchise; they had their own system; why don't you continue this system? If you want to burden them with this additional duty to the panchayets and ask every panchayet to print and publish electoral rolls, that means that it will be an extra and additional expenditure on the part of the panchayets.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—It is avoided in this case.

Sri J. MOHAMED IMAM.—According to Government, they themselves are not certain. They want to copy that portion from the Assembly electoral rolls and again reprint it and distribute it. You cannot expect every candidates that stands for panchayet election to purchase all the Assembly electoral rolls and work through his election. The idea is the original electoral roll will be in the Assembly electoral rolls and that will have to be copied and reprinted for the benefit of the panchayets. I have no objection to have them copied but don't ask the panchayets to print them or publish them, because that would be an extra cost. The second thing is, this simple election is the concern of the Government for the last seven years and I may tell you in confidence that the Government is under redicule because they have not taken steps to push through elections of Panchayets and District Boards in time. You have given a series of assurances in this respect but you are not able to implement those assurances. With these observations, I support the Bill.

Sri M. V. RAMA RAO (Tumkur).—May I seek information on one or two points before the debate proceeds further?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri M. V. RAMA RAO.—I should like to know from the Hon'ble Minister whether in respect of the District Boards Act as it is in force at present, the provisions deleted from that Act during the Budget Session of the year 1952 on a motion made by my Hon'ble Friend, Sri Bheemappa Naik, and supported wholeheartedly by the Government and the Party in office and opposed by Sri Mohamed Imam and other gentlemen belonging to his Party, have been substituted by any Act of Government; because, as far as I can remember, those provisions after they disappeared from the body of the main Act have left a lacuna there which has not been filled up. As far as I am aware, it is not clear whether the Government have made up their mind to conduct the elections to the District Boards on the basis of adult franchise. If that is a fact, I should like to have a clarification form the Hon'ble Minister. Then the second point on which I should like the Minister to give the House information is whether it is proposed to adopt the Representation of the People Act with all its implications in regard to qualifications and disqualifications contained in the Act, in respect of the elections to be held to the local bodies. If that is so, whether the Government do not consider it necessary to make an adaptation of the Representation of the People Act in a clearer form than the provisions of this Bill.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Regarding the first point raised by Sri M. V. Rama Rao, I may state that, so far as I am aware, no provision in the Act has been deleted in the Budget Session as suggested by him and so there is nothing to substitute.

Sri K. PUTTASWAMY (Sreerangapatna).—It is better not to rely on memory.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I am definite. Certain clauses in the Bill which were introduced in the House were sought to be deleted and not the provisions contained in the main Act itself.

2 P.M.

Then regarding the anxiety on the part of the Government to push through the elections, I may categorically state that the introduction

of this Bill is adequate proof of the anxiety of the Government to push through the elections.

As regards the third point raised by Sri M. V. Rama Rao regarding the qualification and disqualification prescribed under the People's Representation Act, no doubt the Bill now brought forward does not include the provisions contained in the People's Representation Act regarding disqualification. The Bill seeks to provide for the adoption of the electoral roll for the purpose of election, not the other provisions regarding disqualification . . . .

Sri M. V. RAMA RAO.—The answer to the second point referred to by the Hon'ble Minister in his reply was not really an answer to any point raised by me because it was not I who objected to the delay; it was my friend, Sri Mohamed Imam. Now whether Government are satisfied or dissatisfied with the delay that has occurred, and whatever reasons there may have been for the delay in the holding of elections, my point has no reference to that. My point has reference to this question, whether Government have decided to hold elections to the District Boards on the basis of adult franchise. I do not know if the Hon'ble Minister made any reply to that point.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—The Bill is clear on the point. The elections to the District Boards will be by means of indirect election. The members of the Panchayet will form the electorate and the election to the village panchayet is on the basis of adult franchise.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—I am seeking further clarification arising out of the answer given by the Hon'ble Minister. My Hon'ble friend, Sri Rama Rao's question, if I have understood him aright, has raised a very important issue before us. The electoral roll under the Representation of the People Act will be prepared on the basis of certain qualifications and disqualifications. Those who are qualified under the Act and those who are disqualified under the Act will be taken note of. Those who are fully qualified will come in. If we say by this Bill that the electoral roll as declared by the Representation of the People Act will be the electoral roll here, indirectly, virtually we will be registering the disqualifications under the Representation of the People Act and the qualifications thereunder; is that in the contemplation of the Government? If that is so, it is indirectly asking us to register our opinion and say that disqualifications under the Representation of the People Act will apply to these elections. That will be the effect; if I have understood Sri Rama Rao aright, that is the effect of this question. Let us have a clear position.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Section 16 of the Representation of the People Act prescribes the qualification for a voter. It reads like this:

> "(1) A person shall be disqualified for registration in an electoral roll if he—
>
> (a) is not a citizen of India; or
>
> (b) is of unsound mind and stands so declared by a competent court;
>
> (c) is for the time being disqualified from voting under the provisions of any law relating to corrupt and illegal practices and other offences in connection with elections."

This is the provision in the Representation of the People Act. In the Village Panchayets and District Boards Act this is the provision. Section 9:

> "No person may vote who is of unsound mind, who is sentenced by a criminal court to imprisonment or punished with imprisonment for a term exceeding six months, who is adjudged insolvent or who has been removed from office under Section 11 . . . ."

(SRI KADIDAL MANJAPPA.)

There is no doubt some difference; but the difference is not material.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Do you really mean to suggest to the House that the disqualification under the Representation of the People Act will apply in respect of the panchayet elections and municipal elections? Let us have a definite answer. If that is what you mean, then you ask us to give our support to this Bill. Otherwise, let us not register our support to this Bill where you want to make some distinction. Under the Representation of the People Act, if a person is to be qualified to be entered into the electoral roll, he has to follow certain procedure, and persons who suffer from certain disabilities or disqualifications cannot get into the electoral roll. After satisfying both the positive and negative tests of qualifications, the electoral roll under the Representation of the People Act will be prepared. Virtually we will be declaring by giving our support to this Bill that the disqualifications under the Representation of the People Act will be disqualifications for being chosen either as a voter or as a member to the village panchayet or municipality. That will be made clear. If you really mean so much, let us say so in so many words. Let us be clear in our minds.

We know how these questions have come up in some form or other before the election tribunals, before courts in so many ways. We have all the experience before us. If you suggest that all the disqualifications which have been declared by virtue of the interpretations of the Representation of the People Act apply to elections to the panchayets, if you mean it, please tell us definitely. With our eyes wide open, and ears not closed, let us register our support or withdraw it, as the case may be.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—Holding office of profit ಎಂಬುದೂ ಒಂದು disqualification ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಇದೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವೋಟರುಗಳಾಗಬಹುದೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಕಡೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅನೇಕರು ಈ ಚುನಾವಣಾ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಈ conflictನ್ನು ಕೂಡ ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Molakalmuru).—There has been a Village Panchayets Act under which we were conducting elections hitherto. Even there the system of election on adult franchise was prevailing. Only the list was being prepared in each village as and when required. But now under the present Bill a list is brought in, which the village panchayet need not prepare. The list which is prepared for the Legislative Assembly election is to be taken. Under the Village Panchayets' Act as it stands we only conduct elections. The only disqualifications which ensure both to the voter and to the candidate ensure there. No more interpretation need be given to the present amendment. The amendment that the Government seem to propose is only that the voters must be those that are mentioned in the Legislative Assembly election roll and for a village it is those who are voters in that village whose age is 21 years or above, who are not now subject to disqualifications as contemplated in the Village Panchayets Act, but not in the Representation of the People Act; it cannot be that; because unless they bring in an amendment and say that portion of disqualification which ensures to the members in the Village Panchayet is deleted and another section is introduced where the Representation of the People Act is to be taken into consideration, it cannot be applied here. Moreover even in the Municipalities Act the disqualifications are quite different from what are contained in the

Village Panchayets' Act. Unless the Municipalities Act is amended, they cannot simply say that the Representation of the People Act applies here. Similarly in the case of District Boards. So far as the District Boards are concerned, now voters will be different because it is an indirect election. The disqualifications as contemplated under the District Boards Act are quite different. The present amendment is only so far as the voters are concerned and the deletions and necessary amendments for implementing the Representation of the People Act to the relevant clauses, I do not think, will be applicable here.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—The Hon'ble Minister said at the outset that this is a simple measure. But the debate discloses that it is not a simple measure and it is a very comprehensive one. I regret very much to state that the Government has not bestowed proper attention while bringing this Bill. In one Bill they want to amend 3 or 4 Acts. In the Statement of Objects and Reasons they have said fully why they require all the amendments they have proposed here with regard to the electoral rolls; but on page 4 they propose some amendment to Section 5 of the Mysore City Municipalities (Amendment) Act, 1951. I am a municipal councillor myself and I have followed the 1951 (Amendment) Act of the Mysore City Municipality. I tried my best to understand the object with which the amendments are proposed. I must confess that I was unable to understand it. This is the way in which the Bill is brought. Supposing we lend our support to this Bill and it is passed into law; what is going to happen to the electoral roll to which objections have been received? It was finalised and published some time back. I learn this year it was published in the month of March. Suppose elections are held in November or December, what is going to happen to some persons who by then would become qualified by completing 21 years of age and who would not be able to become voters? If they had said that the voters' list relating to that area should be treated as preliminary voters' list, that would have been something. If it were the idea of the Government to use the electoral rolls prepared for elections to the Assembly, for either the City Municipality or the town municipality or village panchayet, they need not take the trouble of bringing these amendments. It was rightly pointed out by my friend Sri Bheemappa Naik that the qualifications and disqualifications that are to be found in the several Acts—the Act relating to the District Boards, the Act relating to the Village Panchayets, the Town Municipalities Act and the City Municipalities Act—are quite different. In all these Acts, the residential qualification is the most important qualification. Supposing this amending Bill is passed into law; then this would over-ride the several provisions which have been passed by this very House relating to the qualification and disqualification of the voters for elections to the various local bodies.

I must tell the Government that this is not the way of bringing a Bill. They have not bestowed any attention on it at all.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ತರೀಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಗಳಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್ ಮತ್ತು ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ 'ರೆಪ್ರಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ ಆಕ್ಟ್' ನಲ್ಲಿರುವ ಅನರ್ಹತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ 5ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾನೂನಿನ 8 ಮತ್ತು 9ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಮೂಲಕಾನೂನಿನ 9ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆಯೆಂದರೆ :

> "No person may vote—
>
> (*a*) who is of unsound mind; or (*b*) who is sentenced by a criminal court to imprisonment for an offence punishable with imprisonment for a term exceeding six months; Provided that (1) the offence is not of a political character or is one which

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.)

involves moral turpitude, (2) such sentence has not been subsequently reversed or quashed or;..........." ಎಂದು.

ಇದನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಅನರ್ಹತೆ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾನೂನಿನ 9ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲವೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ವಾದ ಸರಿ, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Only about voters.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಆಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನರ್ಹತೆಗಳೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Yes.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—Residential qualification ಇತ್ತು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಈಗ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. 8ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಓಟರುಗಳ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ತಾರೀಖಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಓಟರಿಗೆ 21 ವರ್ಷವಾಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ 21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬಹುದು. ಇಂಥವರನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚುನಾವಣೆ 1953ನೆಯ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ, ಅಂದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗುವವರನ್ನು ಓಟರುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ 1953ನೆಯ ಮಾರ್ಚಿಗೇ 21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಓಟು ಮಾಡಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಬರುವ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಉಪಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಆಗ ಇದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಓಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮುನ್‌ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯಾಗಲಿ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಾಗಲಿ, ಅದರ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಓಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು.

Sri R. ANANTARAMAN (Chamarajpet).—As regards the amendment under the Corporation Act, similar enactments have been passed in the States of Madras and Bombay. That fact has been brought to the notice of the Government. If a new electoral list has to be prepared by the Corporation, an expenditure of two to three lakhs will have to be incurred, and also, it is a very difficult task for the Corporation. New numbers were given to the houses in the Corporation. The old list of the Corporation consisted of old numbers. Now again, these new numbers will have to be removed or they will be in conflict with the old numbers. It will be therefore very difficult for the Corporation to prefer a new electoral roll. For the election to the legislature and the municipalities and the village panchayets, a person above twenty-one years of age will be eligible to vote. If that is the case, why not we straightaway adopt the electoral roll that has been admitted for election to the legislature? No doubt, as our friends have said, there is some lacuna, because the disqualifications under the Village Panchayets Act and also under the Municipalities Act are limited. Whereas the disqualification under the Representation of People's Act, is, of course to some extent, rigorous. If that is the case, it is rather a little difficult for the Government also. Leaving that apart, it will be very easy for the Corporation and the Municipalities to adopt the Legislature electoral list. Our friends said that at the time the calendar of events are published, a person might have reached 21 years and he will be eligible to vote but his name may not be in the list. At the time of publishing the calendar of events, usually the Corporation and the Municipalities give time for filling objections.

(*Interruptions*)

If this is a final list it will be rather difficult. But if it is a preliminary one, it is easy. The Corporation can call for objections and include a number of persons. A month back, the

Bangalore Corporation called for objections and many new names were included in the electoral roll. Probably next year, they will have to include some more names of persons of 21 years of age. If this Bill is rushed through, it is very difficult for the District Boards and also Municipalities to conduct elections, because the District Board elections have not been held for the last seven years. During the previous session of the Hon'ble House Hon'ble Members made a representation that the District Board elections should be held as early as possible. But it is not correct to say, as Sri Imam said, that the Government is not efficient to conduct elections. It is because that many members of the House expressed a desire that the elections should be held indirectly —during the previous session some members expressed a desire that elections must be held directly—that elections have been postponed so far. But it is not correct to say on that account that the Government is inefficient in this respect. Government has to take the opinion of the House. The Bill is now before the House. When some defects have been shown, it is better that Government refers this Bill to a Select Committee. During the course of this session itself, the defects may be remedied in a Select Committee and the Bill again brought before the House.

(*Interruptions*)

Some of our members are expressing a doubt whether elections to the District Boards would be held this year at all, in view of the fact that it is being postponed time and again. It is therefore better that Government should push through this Bill to hold elections as early as possible. I also agree with the opinion of my friend Sri K. Puttaswamy. I went through this Bill when a copy of the same was given to me. It consists of three or four amendments and one of the amendments pertains to the Bangalore Corporation. This is a very difficult thing. Why not the Government bring a separate Bill. If a separate Bill is brought, it would be easy for the Government and there would not be so much difficulty. This is an omnibus legislation. When it is difficult for lawyers like us to understand, it is very difficult for others to understand. I wish the Government pay more attention, so that, hereafter, such omnibus legislation is not brought before this august House.

I hope the Government will see that this piece of legislation is pushed through in this session itself.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅನಂತರಾಮನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಓಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಮುದ್ರಣದ ಖರ್ಚು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೊಂದು ವಿಚಾರ. ಎರಡನೆಯದು, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬೇಗ ನಡೆಸಬೇಕಾದುದೊಂದು ವಿಚಾರ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಪುನಃ ಓಟರು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಡವಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯೂ ಮುಂದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಚುನಾವಣೆಯೂ ಮುಂದೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲನ್ನೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಓಟರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 'ಫೈನಲ್' ಎಂದು ಮಾಡದೆ ಇದನ್ನು 'ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ' ಎಲೆಕ್ಟೊರಲ್ ರೋಲ್‌ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ ಏಕೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟೊರಲ್ ರೋಲ್ಸ್ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆದುದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು, ಅನರ್ಹತೆಯಿರುವವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಅಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಣದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಬಸವನಗುಡಿ).—ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಚುನಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವುದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರೆಗೂ ಒಂದೇರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಎಲೆಕ್ಟೊರಲ್ ರೋಲ್‌ಮಾಡಿ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ತಯಾರಾಗುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಚುನಾವಣೆದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತವಾದುದು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ.)

ಮಾಡುದು. ಹೀಗೆಮಾಡಲು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಸಂಕುಚಿತ ಅಥವಾ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ತೊಡಗಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಕ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾ ಯಿತಿ ಆಕ್ಟಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಾ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಗ ಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯೊಂದರ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕಾದ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೇನೆಂದರೆ, ಆಯಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿದ್ದು ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು Omnibus legislation ರೀತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಇಲ್ಲಿ ನೂತನ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಿಂತ ಹಾನಿಯೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾನೂನನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸಮನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2–30 P.M.

ಹೀಗೆ ಈ ಒಂದು ಆಕ್ಟನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಆಕ್ಟುಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತ ದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ Representation of the Peoples Act ಏನೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಾಕಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದರ ವಿಚಾರವೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ? ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದೇ ಒಂದು ತರಹ. ಈ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲೆಕ್ಟೋರಲ್ ರೋಲು ಗಳೇ ಒಂದು ತರಹ, ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೋಲುಗಳಿರುವುದೇ ಒಂದು ತರಹ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆ ಗಳ ನಂಬರನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊ ರೇಷನ್ನಿನವರೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಬೀದಿ, ಅಂಥಾ ಬೀದಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ನಂಬರಿದೆ. ಅವರ ಲೆಕ್ಕಾ. ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸೆನ್ಸಸ್ ನಂಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ರೋಲಿಗೂ, ಇನ್ನೊಂದು ರೋಲಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಒಂದಕ್ಕೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯ ಬಹುದು ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ, ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೂ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೋಲುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುವಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಈ ಅಡೆಲ್ಟ್ ಫ್ರಾಂಚೈಜ್ ಜಾರಿಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾಧಕಗಳಿರುವು ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವು ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲೆಕ್ಟರಲ್ ರೋಲ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಅವರೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬರೆದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇ ಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ಹಳೆಯದನ್ನು ಬದಲಾ ಯಿಸಿ ಹೊಸ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನಿಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗು ತ್ತದೆ. ಈಗೆಲ್ಲಾ ಹಳೇ ನಂಬರಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಂಬ ರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ A. B. C. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹೊಸ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾ ದರೆ ಮತ್ತೆ 5–6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ನೆಲಮಂಗಲ–ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುರ್ತಾಗಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುತ್ತೆಂಬ ಅಂಶ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆಂದೂ, ಅಂಥ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಾಲಹರಣವಾಗುವುದನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದರೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದಿ ರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದೇ ಭಾವಿಸೋಣ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಪೂರೈಸಬಹುದೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಈಗ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ಲಿಸ್ಟುಗಳನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ objections ಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು call for ಮಾಡಿ, ಹಿಂದೆ ತಯಾರಿಸಿರತಕ್ಕ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕವರ ಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಹೆಸರನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ, ಆ ಲಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೆ ಯಾವು ದಾದರೂ ಹೆಸರುಗಳು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗ ಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, 21 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಲಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಲಿಸ್ಟು ಪೂರ್ತಿಯಾ ಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನುಳಿಯತಕ್ಕ ತೊಡಕುಗಳೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾ ಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುವುದು, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಓಟರ್ಸ್ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಸರಿ

ಹೋಗುವಂತೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ವಗೈರೆಯವುಗಳಿಗೆ ತಯಾರಾಗಿರುವ ಓಟರ್ಸ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲುರೂಪವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಂದು ಸರಿಪಡಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಈ ಹಿಂದೆ ಆಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಓಟರ್ಸ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಿಲಿಮನೆರಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನೇ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್‌ಮಾಡಿ ಬಹು ಬೇಗ ತಾವು ಒಂದು ಫೈನಲ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿರಲಾರದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ಬಿಲ್‌ರೂಪವಾಗಿ ತಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗ ಅನೇಕ ಆಕ್ಟುಗಳ ತೊಡಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಏಡರು ತೊಡರುಗಳು ಸಂಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಲಿಸ್ಟನ್ನೇ ಪ್ರಿಲಿಮನರಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಆಕ್ಟು ರೂಪದಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ಚುನಾವಣೆ ಆಕ್ಟುಗಳು ಇರಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ನಾನಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಈಗ ಇದನ್ನು ಬಿಲ್‌ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಳೆಯ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನೇ ಪ್ರಿಲಿಮಿನೆರಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಈ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ಆಗ ತಮಗೆ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕುಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿ, ಒಂದೊಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯೆನ್ಸಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯೆನ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪುನಃ ಈ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸುವ ತೊಂದರೆ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಒಂದೆರಡು ಹಾಗೆ ಬಂದು ಖರ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾದರೆ ಅಂಥ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೂಲ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವು ಕೈಹಾಕುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನೇ ನಾವು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ಬಿಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರದೆ, ಇರತಕ್ಕ ಹಳೆಯ ಲಿಸ್ಟನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಚುನಾವಣೆಗಳೂ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಮೇರೆಗೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳೂ ಸಹ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಸರು ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಗ ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಓಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಗೆಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ? ಆದ ಕಾರಣ ತಾವು ಈಗಿರುವ ಲಿಸ್ಟನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬೇಗ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪುನಃ ಒಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ತೀರಾ ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಮೇಯವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರೋಲುಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಫಾರಂನಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟೋರಲ್ ರೋಲುಗಳನ್ನೇ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಹಾಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೂ ವಿಶದಪಡಿಸಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಸೂದೆಯ Statement of Objects and Reasonsನಲ್ಲಿ

> "The enactments in force governing the Constitution of the Local Bodies in the State provide for the preparation of separate electoral rolls for the election of members to the respective local bodies."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು specific electoral rollsಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ Electoral rollsಗಳನ್ನು ಅವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ, ಹಿಂದಿರತಕ್ಕ ಲಿಸ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲೆಕ್ಟರಲ್ ರೋಲುಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ತಯಾರಾದಂಥವುಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ರಿವೈಜ್ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಹಾಗೆ ರಿವೈಜ್ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಓಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರುಗಳು ಕೈಬಿಟ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.)

ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಆ ಲಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಬರಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕದ್ದೂ ಮತ್ತು ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗುವುದೂ, ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟುಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗಳೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅಷ್ಟು ರುಚಿಕರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ತಾವು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಪ್ರಕಾರ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಡಿ-ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ವಾರ್ಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅಡ್ಜಸ್ಟ್ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಇನ್ನು 3-4 ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಹಾಕಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೇನೂ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri M. V. **RAMA RAO**.—Sir, I would like to make a few suggestions with respect to this Bill. The first is, that if it is not the intention of the Government to avoid the preliminary and the final publication of the electoral rolls with respect to the elections that are to be held to the Village Panchayets and the Municipal Councils in towns and cities and to the Corporation of Bangalore, then the taking of separate legislative authority for making use of electoral rolls which are already in existence would not be necessary unless it was the intention of the Government to do away with the preliminary and final publication of these electoral rolls. If Government desire that there should be no separate publication of electoral rolls as distinguished from separate preparation of electoral rolls in respect of these elections, then I think the matter really deserves a little more serious examination. We have to make a distinction between the preparation of the electoral rolls and the publication of the electoral rolls after preparation for a specific and separate purpose. Now, we all know that under the Representation of the People Act, electoral rolls are prepared with reference to the holding of elections to legislative bodies.

Although the basis of holding elections to these bodies is adult franchise and it is proposed to adopt the same basis, *viz.*, adult franchise, for holding elections to the Village Panchayets, the Municipal Councils and the Local Boards, still the defects which have been pointed out would not disappear merely by citing that the qualifications required for the voters in both the categories of elections are the same. Those qualifications may be the same and I do not mind conceding that they are more or less substantially the same. There may be a few variations, but I do not think there would be much substance in those variations; but apart from it, as I was saying, the preparation of these electoral rolls is one thing; but the publication of the electoral rolls for one or the other purpose is another thing and unless we are quite clear in our minds as to the purposes for which the electoral rolls are sought to be prepared and as to the manner and method in which they should be used, it would not be fair, I think, to refuse to make a further examination of the relevant clauses in the proposed Bill. Everybody who is familiar with the elections, as all the Members of this House I suppose are, would know that when the electoral roll is prepared, the electoral officer has a statutory duty to publish the electoral roll in the constituency to which it relates in the prescribed

manner on a specified date and at the appointed time so as to make it accessible to all persons who are interested in it. Merely because an electoral roll has been prepared and published in the prescribed manner with reference to the holding of elections to the legislative bodies, do we propose to do away with the other requirements in respect of elections to the Local Bodies and Municipal Councils just because there are electoral rolls in existence and we are desirous and in fact anxious to avoid additional expenditure for the preparation of these rolls separately ? I quite agree with the Minister who has made the motion that this Bill be taken into consideration, that the Government ought to avoid, if possible, additional expenditure on the separate preparation of these rolls. I quite agree with him that quite a substantial sum of money would have to be spent if separate rolls have to be prepared for purpose of elections to the Local Bodies, but what I want him to examine is this. While these rolls are ready and available for use, is it proposed, enacting this Bill into law, to do away with all the other legal and statutory formalities that govern the holding of these elections, whether to Village Panchayets or Local Bodies or to Municipal Councils ? I am sure that the Minister will agree with me if I say that those formalities are not matters of mere form but are really matters of substance. The preliminary publication of an electoral roll in respect of election to a body, whether it be Local Board or Municipal Council or Village Panchayet, is certainly of sufficient importance to make us to desist from thinking of doing away with such publication. The importance of that publication lies in this. Persons whose names have been improperly included in the roll or persons whose names have been improperly omitted from the roll—those persons or other persons who are interested in the elections should have reasonable and fair opportunity of pointing out the improper inclusions in and improper omissions from the electoral roll. Now that is the object with which a preliminary publication of the roll is made and a reasonable period of time is also prescribed for the preferring of objections or the submitting of applications for inclusion in the rolls of the names of persons whose names ought to find a place, or for the omission of the names of persons whose names ought to be removed from the rolls. If the provision for such a reasonable period of time within which objections should be preferred—if that provision is also to be deleted, then it would be really a very serious matter because persons whose names, for whatever reasons it may be, do not happen to find a place in those rolls would be denied any legitimate or reasonable opportunity of making the fact known to the authorities whose duty it is to rectify the defects pointed out. Then the final publication of the electoral roll is as important as the preliminary publication because the final publication of the electoral roll is really the closing down, if I may say so, of the electoral and administrative machinery in respect of the point of time beyond which any claim for inclusion of names would not be entertained or adjudicated upon. If all these formalities are to be observed, then by merely saying that the electoral roll which has already been prepared for the purpose of holding elections to the legislative bodies shall be deemed to be the electoral roll for the purpose of these elections, I do not see how Government could manage to avoid all the administrative work involved in the due performance of the duties prescribed by the provisions of the Local Bodies Act or the Act relating to the Municipal Councils or the Act relating to the Bangalore City Corporation. The position to my mind really seems to be that this Bill is probably not necessary. To me, it seems that this Bill really does not seek to invest any authority in the Government to-day which it

(SRI M. V. RAMA RAO.)

now does not possess; because, if it is merely intended that Government should be in a position to make use of the electoral rolls which are already in existence for the purpose of making arrangements with respect to the elections to the local bodies which have not taken place for an unreasonably long time, then nothing prevents the Government from making use of the roll in the sense of making it the basis upon which the election should be held; but if they seek to do away with the other formalities, such as the preliminary or the final publication of the electoral roll, then I am afraid Government would not be doing a wise thing because those publications are really part of the election arrangement and I do not think it would be in order for us to do away with those things because the result might be that the elections might be invalidated on those grounds. This point would be more clear if I advert in some detail to the relevant dates with reference to which electoral arrangements are made. The general elections to the legislative bodies in the State commenced some time in January 1952. The preparation of the electoral rolls for these elections had been taken on hand by the concerned authorities in the State many months earlier. As a matter of fact, the elections were expected to be held earlier than December 1951 by as much as a whole year. It was expected that those elections would be held some time in 1950. That was not possible for certain reasons. So the elections were postponed and they were finally held in January 1952. Even so, the preparation of the electoral rolls pertaining to those elections was made quite a few months before these elections were actually held. While it is no doubt true that the electoral rolls are required, under the provisions of the Representation of the People Act, to be kept up-to-date from time to time, it is a matter of common knowledge that so long as the keeping of the electoral rolls up-to-date is not a matter of top priority or a matter of first importance so far as the administrative work of local officials is concerned, it cannot be assumed that they would have given their first attention to keeping the electoral rolls up-to-date because, unless there is a bye-election in the offing, I do not suppose the electoral rolls would interest anybody, least of all the officers concerned in the preparation of the rolls. Now it would be reasonable to assume that in respect of the electoral rolls which were prepared some time ago and which may or may not be kept up to date during the year beginning on the first of April and ending on the 31st of March of the previous year during the whole calendar year, the actual details of the work of keeping the electoral rolls up-to-date may be taken on hand by different officers in different constituencies at about the dates most convenient to them having regard to their other preoccupations and administrative duties. If it is expected that all the rolls should be kept up to date merely because the law so prescribes and we straightway seek to make use of the rolls for the purpose of elections to the local bodies, I should think it would entail a great hardship on persons whose names may have been omitted from those lists or persons whose electoral qualifications may be the subject matter of controversy. Therefore I suggest that while Government are quite welcome, so far as I am concerned, to make use of the existing electoral rolls as the steel-frame or the skeleton with which they should prepare the full electoral rolls for the elections to the local bodies, I think they would not be right in doing away with the other formalities such as the preliminary publication of the rolls and the final publication of the rolls and the inviting of objections and the adjudication upon them for inclusion or omission of names from the rolls. That is one point.

The other point is, if the object of the Government is not to do away with these formalities but to carry out these requirements in the manner laid down in the Act relating to the Local Bodies and Municipal Councils, then do they require statutory authority to make use of electoral rolls copies of which are available in the Government Press to form the basis on which the electoral rolls for the Local Bodies elections should be prepared ? I do not think Government would be at all handicapped for want of the statutory authority which this Bill is supposed to confer up on them. That is the second point.

The other objection that has been raised by certain other Members to this Bill is that the qualifications and disqualifications mentioned in the Representation of the People Act with reference to elections to legislative bodies would also become applicable to voters who would exercise their franchise in elections to the Local Bodies and Village Panchayets.

If I heard my friend the Hon'ble Minister aright I think he said that that was the object. Sir, while it is true that the qualifications for being included in the electoral roll are more or less the same, namely, attaining of majority and not being of unsound mind or adjudged insolvent, there are, I think, quite a few difficulties to be met with regard to disqualifications. By way of illustration, I would like to mention one such case. If a person had incurred a disqualification arising out of having an interest in any contract with the Government ......

(Interruption.)

3 P.M.

Sir, a candidate will first have to be a voter. If a person cannot be a voter, he certainly cannot be a candidate. Therefore, if a person incurs certain disqualifications by reason of things done by him in his capacity as candidate, successful or unsuccessful, under the provisions of the Representation of the People Act, he may stand disqualified to have his name included in the electoral roll. Now, those disqualifications with respect to the legislature elections, may be sufficiently serious to merit such omission. But would it be reasonable to have those omnibus disqualications contained in the Representation of the People Act so as to make them applicable in the case of elections to a body like the Village Panchayet ? That, I think, would require a little clarification by the Hon'ble Minister.

Sir, it is possible to hold elections to the Local Boards simultaneously all over the State. It may be possible for the Government to see that the elections to the Local Boards are held simultaneously all over the State because the elections are to be held on the basis of indirect elections according to the provisions contained in the District Boards Act of 1952, as has been explained both by the Minister and my friend Sri Bheemappa Naik. But would it be possible to hold these elections simultaneously to all the Village Panchayets also in the State ? That is a question which, of course, it is for the Hon'ble the Revenue Minister to answer. If it is not possible to hold those elections simultaneously, then the separate preparation of the electoral roll for the particular Village Panchayet for which the election is to be held will be inevitable. That would be the position. Therefore, if Government can so arrange that elections to all the Village Panchayets are held simultaneously in the State, then it would be possible to make use of the electoral roll to the limited extent which I have already explained in great detail.

Next, with reference to the Town Municipal Council and the Minor Municipal Councils and the premier Municipal Councils, I do not know, Sir, if it is possible for the Government to hold simultaneous elections

(SRI M. V. RAMA RAO.)

to these bodies, because, the dates on which those bodies are reconstituted are different in different places as a matter of fact. It is common knowledge that Municipal Councils at different places are reconstituted on different dates, practically all through the calendar year. That being so, I do not see how Government can avoid the statutory necessity of going through all the trouble and travail of making the preliminary and final publication of the electoral roll with respect to each of these elections, although they adopt the electoral roll already in existence. Therefore, I suggest that the exact or approximate expectations of the Government with regard to the practicability of holding simultaneous elections all over the State may be stated by the Minister so that the House will be in a position to know whether the passing of this Bill would enable us to avoid delay and additional expenditure.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet again at 3-40 P.M.

The House rose for lunch at Ten minutes past Three of the Clock and met again at Forty minutes past Three of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—Shall we take up the adjournment motion?

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—What happened to the previous Bill?

Mr. SPEAKER.—It will be taken up the next day.

ADJOURNMENT MOTION.

Distress conditions in Chitaldrug District which have become acute during the last one week.

*Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Mr. Speaker, I thank you for having admitted this motion of adjournment which is of paramount importance to the area that has been affected by distress. The motion runs as follows:

"That the business of this House do stand adjourned to discuss a definite matter of urgent public importance and of recent occurrence, namely, the distress conditions prevailing in the district of Chitaldrug, which have become very acute during the last one week."

Sir, I am not given to exaggeration and whatever I say, they are facts and I am placing these facts before the Government, not with a view to discredit the Government, but with a view to urge the Government to afford all relief and all help to the people living in those affected areas. Sir, the district of Chitaldrug is in a very unfortunate position. It has a very scanty and uncertain rainfall. The average rainfall per year is between fifteen and twenty inches and that is very scanty and uncertain. Secondly, there are very few irrigation projects and tanks, both major and minor. While other districts possess tanks by thousands, the district of Chitaldrug has only about three hundred tanks, both major and minor. Thirdly, this district has not the advantage or the benefit of any big reservoir. Nor has it the advantage of irrigation from any big river. So from the beginning it is in a disadvantageous position and that is why I call this district *Bengad* District as against Malnad. Last year, as you know, there was total failure of *mungar* rains in the entire district. In fact, in no portion of this district was *mungar* rains got, and secondly, there was absolute failure of *mungar* crops. It is only the *mungar* crops that can bring in abundance of grains and other food crops that are essential for the people, and thus the whole district was affected. It is true that there was *hingar* rain, the north-east monsoon, which helped to a certain extent. But this was a help for those

who possessed black cotton soil land. But, unfortunately, the percentage of black cotton soil is very little. That comes to about ten to fifteen per cent. Some taluks like Challakere, Molakalmuru, portions of Chitaldrug and Jagalur Taluk have no black cotton soil at all.

What I want to impress is this. It is only *mungaru* rains that can confer universal benefit because it is only through *mungaru* rains that both red soil and black soil in all the areas can be brought under irrigation. The red soil forms nearly 80 per cent of the cultivable area and unless red soil is brought under cultivation, there is bound to be distress and that is what happened. We were able to grow some white jola with the help of the north-east monsoon but unfortunately or fortunately most of the white jola was exported to other distress areas, particularly to Kolar. So, the situation now is this: the entire district lacks both foodgrains and fodder. Of late, *mungaru* rains have also failed in taluks like Challakere, Molakalmuru, Jagalur and Hosadurga. It is not also quite satisfactory, as I understand, in Davangere. Sowing is late; the future depends upon timely and adequate rainfall and we are not sure what the future is. The present position is this: the people, specially the agricultural population and the agricultural class and the middle classes have no work. They have no money and there is not enough of foodgrains which can be made available for them. If the rains had commenced earlier, there would have been plenty of agricultural labour, and that would have satisfied the people to a certain extent. On account of the late sowing, agricultural labour classes are denied that benefit and most of them are without work. It is a common sight for any one who tours in the Chitaldrug District to find that people from Chitaldrug are migrating from place to place in search of employment and in search of cooli. That is the position. Secondly, even though they get some cooli, foodstuffs are not readily available. The millets are not readily available and even if they are readily available, the cost of purchasing them is very high. It is sold now in the bazaar at the rate of 2 seers per rupee and this is beyond the power of every poor man to purchase. So, there is no purchasing capacity. There are no relief works and the poor people cannot get adequate wages. There is dearth of foodgrains and even if foodgrains are available, inflation has set in and they are sold at a heavy cost. I am not exaggerating the position. Especially, the labour class, the agricultural class, the cooly class are all on the verge of starvation. I know from my personal knowledge that many people from Jagalur Taluk migrated to Tungabhadra area in the hope of getting some employment there. Unless the Government took immediate steps to afford relief in the distress areas, I can predict that the people will in course of time die of starvation. Even now, it is a common sight that poorer classes and others go and collect herbs—what you call *soppu*—and some edibles like *gadde* and other things and they eat them. It is a common sight that many poor people take a meal once in two days or once in three days. So, I have given you a correct account of conditions and difficulties prevailing in these areas.

Now, what are the steps to be taken? Firstly, I submit relief works have to be started throughout the district, at least in an intensive form in the affected areas. It is true that some works have been started here and there, but they are quite inadequate. Recently, the Deputy Commissioner of Chitaldrug District called for a meeting of the Distress Relief Committee and I was present at that meeting. He said that he has got about Rs. 6 lakhs to be spent on relief works. But I regret to state that this amount is not spent readily. Vigorous and proper steps have to be taken for speedy relief and proper execution of the work and to see

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

that these works are started in all places wherever there was need. I may also state in this connection that the money spent on relief works is not properly spent for want of proper supervision. When you spend money it must also be spent properly and wisely. The complaints are that all these works are carried on without proper supervision and without proper instructions and thus hard-earned money is being wasted away. In fact, one work was being taken near Jagalur and I was there for nearly two or three hours and 300 people were on the spot. But to my great surprise, I found that there was no single officer, either the Amildar or the Sub-Overseer or Panchayet Inspector to supervise them and give instructions to them. Immediately I sent for the Amildar. The Amildar said that he has not got necessary staff and he has only a panchayet overseer to look after the whole panchayet. I brought this to the notice of the Deputy Commissioner. He also pleaded similar inability. So, the Distress Relief Committee of Chitaldrug District passed a resolution asking the Government to sanction the necessary staff to supervise over these works. Perhaps that resolution is before the Government. What I am submitting is this: No doubt you are spending good bit of money on the relief works; but it must be spent properly and the works executed must be done correctly and in a methodical manner. On the other hand, what has been done is this: people go there; they throw some mud and do some earthwork and that becomes useless some time hence; it will not be properly executed. My suggestion is, when you take these relief works, you must sanction the necessary and adequate staff. Every work or two or three works must have necessary staff to have proper supervision and to have proper check. Otherwise, there will be wastage. Secondly, in these areas, it will not suffice, it will not solve the problem if you start two or three works. For every group of five villages, it will be necessary to start relief works to see that the people living in that area get the necessary labour. It is quite necessary. So, I request the Government to depute a Special Officer or ask the Deputy Commissioner; or the concerned Minister himself may tour the area to fix the places where the works have to be taken up. No doubt, a big list has been drawn up but by the time they sanction the estimate and by the time the work is taken up, there will be long delay and people will suffer. My suggestion is that relief work must be taken up for every five villages. Secondly, amount spent must be properly utilised and necessary staff should be provided to supervise the work and to give necessary instructions.

Now, Sir, regarding availability of foodgrains, I saw statements from the Food Minister and others that this year, the position of food is much easier and that they are holding plenty of stock. If that is so, I do not understand why there should be scarcity of foodgrains in these affected areas? You can rush those foodgrains to such of the areas wherever there is demand. Chitaldrug being an affected area, you can rush all the foodgrains to that area and see that they are distributed to all the villages. But even now, it is not readily available to the common man. People have been scrambling and struggling to get foodgrains. In the market it is sold at the rate of two seers; you can understand whether a poor man or a cooly can purchase sufficient quantity of foodgrains at the rate of two seers with his limited income. The second step that the Government should take is to rush all the millets and all the jola that are available in the State and distribute them among the poor people at a reasonable rate. I can also caution the Government not to keep the stock of jola for a long time. I understand that it is stored in open godowns. Jola is very vulnerable to insects. If you keep it for long, the

whole stock may be spoiled. So, please take immediate steps to see that jola is distributed to all the people at reasonable and concessional rate. I suggested to the Home Minister when he came to Chitaldrug to sell Jola or millet freely in the shandy. He agreed to it and it was tried in two shandies, in Jagalur and Chitaldrug. He asked me to be present on the spot and I was present on those two days. I think this is a very good move. The Amildar took care to sell to each individual three seers of jola per rupee and each man was given only one rupee worth of jola. I think 1,000 to 1,500 people took advantage of it. This afforded a great deal of relief to them and it gave them necessary foodstuffs at least for a couple of days. Selling jola in a free market is a healthy move and this policy may be pursued and tried in other shandies also. Jola may be sold in shandies but in limited quantities to deserving poor people. This has two advantages. Firstly, poor man gets the foodstuff and secondly it will to a certain extent bring down inflation. So, Sir, I request you to take a very sympathetic view about this district and if possible about the other areas also which are similarly affected. It has become a very great question. People are struggling for their existence and unless the Government take immediate steps, the consequences will be more serious. So, I request the Government to take immediate steps firstly to start relief works in all the areas at an interval for every group of five villages and secondly to sanction the necessary staff to see that the works are started immediately with proper supervision and thirdly to rush millets to affected areas and make them available to people at reasonable and favourable rates. I commend this motion for sympathetic consideration of the Government.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That the House do now adjourn."

4 P.M.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಇಮಾಂರವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಅವಸರದ ಠರಾವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಥ ಒಂದು ಠರಾವಿನ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಇವೊತ್ತು ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡತಕ್ಕ ದುರದೃಷ್ಟ ಒಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು 1945ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೊಳಗಾಗಿ ಕ್ಷಾಮತಾಪದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಾಮ ತಾಪದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯವೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ದೇವರೇ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗ್ಗೆ ದೇವರು ತಾನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದೇವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಬಿಟ್ಟು ದೇವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದ ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಈ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಬೇಕೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, 'ಕ್ಯಾಂಟೀನಿನ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಅನ್ನ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸಕೊಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಏನೋ ಪಾಪನಿರೋಧ ಅಲ್ಲ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಈಚಲುಮರ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಈಚಲು ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಡಿದು ಜನ ಜೀವಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಸೊಪ್ಪುಸೆದೆಗಳನ್ನು ಜನ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದರು. ಸೊಪ್ಪುಸೆದೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ 'ಎಲ್ಲರೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇನು' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಕ್ಷಸನ ಪಟ್ಟೆಗೆಡ್ಡೆ ತಿನ್ನುವುದು, ಹುಣಸೆಬೀಜ ನೆನೆಹಾಕಿ ತಿನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಒಂದು ಗೋ-ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದೋ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಮಾಡಿಸುವುದೋ ಕೈಕೊಂಡು ಹಣವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಳೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಅಂಥ ಗೋ-ಕಟ್ಟೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.)

ಗಳೊಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಖಾಯಮ್ಮಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ 'ಕೆರೆಹೂಳು ತೆಗೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ' ಯಾವುದಾದರೂ ಕಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು, ಒಂದು ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅವನಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಮಳೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಜಮೀನಿಗೆ ಬಂದು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೋ, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೋ ಅವನನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ವಾಪಸು ಬರುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಲಿಯವರು ಸಂಸಾರ ಸಂಸಾರವನ್ನೇ ದಾಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಷ್ಟವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 'ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದವಸವನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಯಾವ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನೇ ನೋಡಲಿ ಅಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಖರ್ಚನ್ನು ಬೇರೆ ಕೈಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ದವಸವನ್ನು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಹೇಗೆ! ಅಲ್ಲದೆ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಾವೇ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ದವಸ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಮೇಲೆ ಇರುವುದು ಅಪರೂಪ. ಒಂದು ವೇಳೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ದವಸವನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದರೂ ಅದು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ ದರದ ಕಷ್ಟ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕೂಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ದವಸವನ್ನೇ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ, ಅವರಲ್ಲೂ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ದವಸವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ reasonable rateನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 4 ಸೇರಿನಂತೆ ಏನಾದರೂ ದವಸಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೂ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಮೇಲೆ 'ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ದವಸವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು' ಹೇಳಿದರು. 'ಹಾಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಹಂಚಿಕೆಯಾಯಿತು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಳು ದೊರೆಯಿತು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ—ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ 100-200 ಸಂತೆಗಳಿವೆ—ಆ ಸಂತೆಗಳಿಗೆ ಲಾರಿ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, inflationನ್ನನ್ನು ಕೂಡ ತಪ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬರು 2 ಸೇರು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು 4 ಸೇರು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವರೂ ಕೂಡ 2½ ಸೇರಾದರೂ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನಂತಾದರೂ ದವಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ 2 ಸೇರಿನಂತಿದೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ 2 ಸೇರಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ರಷ್ಯನ್ ಗೋಧಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ತಿಂದು ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಪ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಗಿಹಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ಹಂಚುವ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನೂ ಜೋಳದರೊಟ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಒಂದರಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಒಂದು 'planned basis' ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಳೆಬಂದರೂ ಜೋಳದ ಫಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಶ್ವಿನಿ, ಭರಣಿ, ಆರಿದ್ರಾ ಮಳೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದರೇನಾದರೂ ಜೋಳದ ಫಸಲು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಆಮೇಲೆ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಸರಿ ಜೋಳಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಜೋಳಕ್ಕೂ ಎರಡಕ್ಕೂ ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲಹೋಯಿತು. ಈಗ ಏನಿದ್ದರೂ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಹಿಂಗಾರು ಜೋಳ ಹಾಕಬಹುದಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಗುವುದು ಎರೆಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅಂಥ ಎರೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸದುರ್ಗ, ಹಿರಿಯೂರು, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಾಗದೆ ಜೋಳ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಹಣಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಖುದ್ದು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನೋ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನೋ ಹಾಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿಸಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ರಾಯದುರ್ಗದಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಈಗ್ಗೆ ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ಇದೆ. ಈಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೇರೆ ನಮಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೈಲ್ವೆ

ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಕೈ
ಕೊಂಡರೆ ಒಂದೆರಡುವರ್ಷ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಆದ್ದ
ರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ
ಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೈಲ್ವೆ ಕೆಲಸ
ವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು
ನಾನು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದಿಡು
ತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ವೇದಾವತಿನದಿ, ಜೀನಿಗಿಹಳ್ಳ ಮುಂತಾ
ದುವುಗಳಿಗೆ ಈಗ ರೈತರುಗಳೇ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ
ಉಕಾರು, ಕಾಲುವೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ
ಕೊಂಡು ನಿರಾವರೀ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾ
ರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ
ನಿರಾವರೀ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ
ದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಆತ್ತಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು
ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವಂತೆ
ಇಲ್ಲಿನ ಮೈದಾನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ
ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿಯೂ
ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಜಿನುಗಿ ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ತಡೆದು ಅದ
ರಿಂದ ಕಾಲುವೆತೆಗೆದು ನಿರಾವರೀ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನು
ಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫ್ಯಾಮಿನ್
ರಿಲೀಫ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಆ ಜನರಿಗೂ
ಒಂದು ಖಾಯಮ್ಮಾದ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗು
ತ್ತದೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಈ ಕಾಮಗಾರಿ
ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಅಮೇಲೆ, ಈಗ ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು
ಹಾಲುವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ
ಈಗ ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಹಂಚುತ್ತಿ
ದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ನೋಡಿದರೆ ಹೊದೆಯಲು ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಜನರು
ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿ
ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು
ವಿನಲ್ಲಿರುವ ನೇಯ್ಗೆಯವರಿಗೆ ನೂಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು
ನೂಲುವಂತೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಯಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಈ
ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ನೇಯ್ಗೆಯವರಿಗ
ನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಇತ, ಎಲ್ಲ
ರಿಗೂ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ನೀವೀಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಂಡು
ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸದುರ್ಗ,
ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ನೂಲಿನ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ನೇಯ್ಗೆಯವರಿಂದ
ಅದನ್ನು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ
ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೂಲಿನ ಕೇಂದ್ರ
ಗಳನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯ
ಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು
ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚುವಂತೆ ಮಾಡ
ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಜನ
ರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಂದರೂ
ಅವರಿಗೇನೂ ಫಸಲು ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲ.
ಮುಂಗಾರು ಬಿತ್ತನೆಯೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಅದರ
ಪೈರು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ತಿಕೆಗೇ ಬರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ
ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಪುನರ್ವಸು ಪುಷ್ಯ
ಮಳೆಗಳು ಬಂದರೂ ಆಗ ರಾಗಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆಯೇ
ಹೊರತು ಜೋಳ ಬಿತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ
ಜೋಳವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರೂ ಅದು ಜೋಲುಬಿದ್ದು ಹೋಗಿ
ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ರೆಮಿಷನ್
ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನೀವು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಪಹಣಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ
ಪಹಣಿ ಬರೆಯುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮ
ಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆತ್ತಕಡೆ ಒಮ್ಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ
ಮಾಡಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದು. 'ಚೆನ್ನಾಗಿ'
ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಂದು ಬಸ್
ಷೆಡ್ open ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು open ಮಾಡಿ
ಕೂಡಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಂತಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಾಡಿ ಜನರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು
ನೋಡಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು
ವಿಶದವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ
ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ
ವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ
ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಸನಿಕೆ
ಅಥವಾ ಗುದ್ದಲಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸನಿಕೆ, ಗುದ್ದಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಗುದ್ದಲಿ, ಸನಿಕೆಗಳನ್ನು
ಒದಗಿಸದೆ Famine Relief works ಕೈಕೊಂಡಿ
ದ್ದೇವೆಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು? ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ
ನೋಡಿಕೊಂಡು Tools and Plants ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳಿ
ಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ
ಗಳನ್ನು ಖಾಯಮ್ಮಾಗಿರುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿ.
ಸುಮ್ಮನೆ ಮಳೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಚರಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವ
ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪುಕಸಟ್ಟೆ
ಅವರಿಗೆ ಹಣಕೊಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ
ಖಾಯಂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ
ಈಗ ಮಳೆಬಂದರೂ ಅವರು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಬಿತ್ತಿದರೆ ಎರೆಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬಹುದು, ಅಷ್ಟೆ,
ಕಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡೆಂದರೆ
ಶಿರೆಯನಾಡು. ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವುದ
ಕ್ಕಾಗುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಖಾಯ
ಮ್ಮಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಈ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ
ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—
ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ವಿವರಣೆ
ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು
ಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದೇಯಿರುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ
ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೇ ಕೂಡ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.
ಇದೇನೂ ನಮಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟ ಅನುಭ
ವಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಸೃಷ್ಟಿ
ನಿಯಮವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಮೇಲೆ ದೇವರೇ
ಹೀಗೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.
ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟು
ವುದಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ
ಒಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕ
ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸೂಚನೆಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ
ಇದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇಯಿರುವ
ಯೋಜನೆ. ಆದರೂ ಈ ಹೊತ್ತು ತಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ
ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರೆತ್ತಲು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.)

ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಣದಿಂದ ದವಸ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಮಲ್ದಾರರು ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು! ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಕೇಳಿದರೆ, ಹಾಗೆಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಪುನಃ ಹೋಗಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ದವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆವು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇಯಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. 'ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು' ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಣ್ಣುಡಿಯಿದೆ, ಅದರಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಈಗ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೇನೂ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ನನ್ನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು. ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ 'ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ, ಹಾಗೆ ನೀವು ನೋಡಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾನೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕೂಲಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನುಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಾಲದು. ಆದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕೂಲಿಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ, ಎಂಟಾಣೆ—ಹತ್ತಾಣೆಯಂತೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನವರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನವರು ಗಲಾಟೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರಮಾಡಬೇಕು. ಕೈನೂಲು ಮಾಡುವುದು, ಚಾಪೆಹೆಣೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಉದ್ಯೋಗಮಾಡಿ ಜೀವನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೇ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಗಳಾದ ಇಮಾಂರವರೂ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರೂ ಬಹಳ ವಿಶದವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನೀರಿನ ಅಭಾವವೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ 1953-54ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋದವರ್ಷ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇಯಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ತೋಟಗಳ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರಾಭಾವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು 'ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಮತ್ತು ರಾಗಿಯಧಾರಣೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲಿದೆ. 60 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಲ್ಲಕ್ಕೆ 33 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಆ ಜೋಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣು, ಕಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 33 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 40 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರತಕ್ಕ ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನಂತೆ ಅಭಾವವಿರುವ ಕಷ್ಟ

ಏರುವಕಡೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನಂತೆ ಮಾರುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರಿಲೀಫ್ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಿರಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಏನೋ ಬಂದಿದೆ. ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಅದು ಖಾಯಂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅದೇನೋ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ. ಖಾಯಂ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ—ರಾಯದುರ್ಗ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಬಹಳ ಆವಶ್ಯಕ. ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹಿಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಅಹವಾಲುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಬೀರೇನಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಹವಾಲು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿ ಅದನ್ನು ಎಂಟು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ದೊಡ್ಡಘಟ್ಟದ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಿನ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತರೀ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಜನರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಮುಂದೆ ಆಹಾರಾಭಾವ ಕಡಮೆಯಾಗಲೂ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು, ತಕಾವಿ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್‌ಗಾಗಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟುಕೊಟ್ಟರೂ ಆ ಹಣ ವಸೂಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರವರ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಜಮೀನು ಆಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿಲ್ಲದ ಕೂಲಿಯವರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಲವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಕೇಳಿದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷವಾಗಲಿ 10 ಲಕ್ಷವಾಗಲಿ, ಕೊಡಲು ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಕೊಡುವ ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯ. ಅನೇಕ ಬಾವಿಗಳು ಅರ್ಧವಾಗಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇಯಿರುವುದರಿಂದ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಬಾವಿಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಲನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ' ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪಂಪು ಹಾಕಿಸಲು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ, ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಾಲವಾಗಿ ಮೋಟಾರುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಂದರೆ ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಪದ್ಧತಿಯಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರು ಆ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡ ಮಾಡಬೇಕು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಬರುತ್ತಿದೆ. ಏನೋ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬಂತು ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಕ್ಷಾಮ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ chronic ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹಗೇವನ್ನೇ ಲೂಟಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಐದಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಗೇವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕಾಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಗೇವು ಕಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದು ಹೀಗೆ ಹಗೇವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕಾಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕಾಸವರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೃತ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಜನರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆ

(ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.)

ಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದುದರಿಂದ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಫುಡ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ಗೃಹಸಚಿವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 'ಫುಡ್ ಡಿಪೋಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಡಿಫಾಲ್ಕೇಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನಿಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಜನರಿಗೂ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಫುಡ್ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ 'Choose the lesser of the evils' ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗೆ ಅವುಗಳನ್ನಿಡುವುದೇ ಲೇಸು. ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಡಿಪೋಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ (ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾನೀಗ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ. "ಇವರೇನು ಹೀಗೆ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು" ಯಾರೂ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲ. ಏನೋ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಬಂದು ನಾವು ಈದಿನ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಶಿವಾಯಿ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಹೀಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವಂಥ ಜನರಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾರೂ ಕೂಡ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರು ಪಡಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ಷಾದ್ಯಂತವೂ ಮುಂಗಾರು ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರೀ ಕೆರೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೆರೆಗಳು ಒಂದು ಸಾವಿರ, ಎರಡು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳು ಕೇವಲ 250 ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಹಾಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ 250 ಕೆರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಕೋಡಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟಾದರೂ ಕೋಡಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಬೀಳುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಆಟವೆಲ್ಲವೂ gambling with rain ಅನ್ನುವಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ಜೋಳದ ಬೆಳೆ ಯಾವರೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಟ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಈಗಾಗಲೇ 2 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯನ್ನಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ರಾಗಿಯ ಬೆಳೆಯನ್ನಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ದೈವಭಕ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೀಡುಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನೇನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಏನೋ ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇವಲ ನನ್ನ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಏನೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಸಹ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಜನರ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಸಹ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಡಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಕೂಲಿ ದುಡಿಯೋಣವೆಂದರೆ ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸಗಳೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಗಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದೂ ಮತ್ತು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೂ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸಹಾಯನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೂ ಮತ್ತು ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೆ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರವರು ಹೇಳಿರುವಹಾಗೆ ಈ ಟೆಂಪರರಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹಾಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಡೀ P. W. D. ಇಲಾಖೆಯ state of affairs ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಒಂದಲ್ಲ, ಏಳೆಂಟಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಟ್ರೇಸ್‌ಮಾಡುವುದೇ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ನಿಂತಿರುವ ಎಷ್ಟಿಮೇಟುಗಳ ವಿಚಾರ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ

ಒಂದಾವರ್ತಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆಂದೂ, ಮತ್ತೊಂದಾವರ್ತಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಆಗ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೋ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೋ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆ ನಮ್ಮ ಪೇಪರ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ, ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಪರ್ಸ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಕೈಗೂ ಸಹ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಾಕೀತ್ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹಾಲಿ P W. ಇಲಾಖೆಯವರ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕ 20 ಸಾವಿರ, 50 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 70 ಸಾವಿರ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಕೆರೆಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಅವರು ಬೇಗ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಮಾಡಿ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿಸಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವಂತೆ ತಾವು ಮಾಡಿದರೆ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕೂಲಿ ದೊರೆತು ಅವರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೊಡ್ಡ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಾವು ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದೊಗ್ಗನಾಳು ಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಹಾಗೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವೀಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಗುಂಜಿಗನೂರು ಕೆರೆ ಬಂಡ್ ಬ್ರೀಚಾಗಿ ಅದೂ ಸಹ ಹಾಗೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಬಿ. ದುರ್ಗದ ಕೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಆಗದೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಅಂಥವುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೀಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ, ಜನರಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಕೂಡ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಾದ 'Feeder channel to Hullemalali tank and Kanagali tank from Magadi halla' ಇದು 45 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವಂಥ ಕೆಲವು feeder channelಗಳು ಎಂದರೆ ಹಿರೇ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಹೊಳಲ್ಕೆರೆಗೆ ಛಾನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಪೈಕಿ ದುಮ್ಮಿ ಫೀಡರ್ ಛಾನಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಗಲಗೆರೆ ಕೆರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಕೆಲಸವೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಫೀಡರ್ ಛಾನಲ್‌ಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ರಿಲೀಫನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯಲು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾವು ಇಂಥ ಒಂದು ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯನೀಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆ ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೋ ಕೈಕೊಂಡರೆ ತಾವೇನು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯನೀಡಿದಂತಾಯಿತು? ತಾವು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಜೀವನೋಪಾಯ ಜರುಗಿ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳಿಗೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ದೊರೆಯದೆ ಅವರು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ರಾಗಿಯನ್ನು ಪಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೆ 55 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರಾಗಿಯನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿ ಸಂತೆಯ ದಿವಸವೂ ಹತ್ತಾರು ಜನರಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ದರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಖಾಸಗೀ ವರ್ತಕರೂ ಸಹ ಅವರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವಂತಾಗಬಹುದು.

ಹಾಗೆ ತಾವು ರಾಗಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಾದ್ದರೆ ನಾವುಗಳೇ ಯಾರಾದರೂ ಆ ಸಂತೆ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಗಳೂರು ಇಂಥ ತೀರಾ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೊಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂತೆಗಳಿಗೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಒಂದು ಉಪಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನನ್ನು 15–20 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಲೈನಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಕರೆಂಟ್ ಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೇ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ದೂರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನ್ ಹೋಗಿರುವ ಅಜುಬಾಜು ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ಕರೆಂಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ತಾವೇಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ! ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಂದು ಆಗಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕರೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಷ್ಟಾವರ್ತಿ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು–ಭದ್ರಾವತಿಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ! ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಗ ಆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಹಾಯ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ)

ಇನ್ನು ನೆಯ್ಗೆಯವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.—ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯತನಕವೂ ಯಾವ ಕೂಲಿನಾಲಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಹೋಗದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಸಬನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಜೀವನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಇವರೂ ಸಹ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಕೂಲಿಕೆಲಸ ಕೇಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿಕೆಲಸಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ನೆಯ್ಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 3 ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದಂತೆ. ಹಾಗೆ 3 ದಿವಸಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಲಾಭ ಕೇವಲ 12 ಆಣೆಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ 12 ಆಣೆಗಳನ್ನು ಆತ 3 ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಆತನು ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದು ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಖುದ್ದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಳೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲೇನೋ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಸುಮಾರು 3-4 ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುತರಾಂ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರೆಡ್ಡಿ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ-ಗುಡಿಬಂಡೆ).—ಬಾರದೇ ಬಾರದೇ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ದುರ್ಗದವರು ಬಹಳ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅಂದರೆ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಿನಾ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಯಾರು ಅಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯಿಂದಿರುವ ಹಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ಗುಡಿಬಂಡೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂಗುಲ ಮಳೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಮ್ಮಿ ಮಳೆಬಿದ್ದಿದೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ತಾನೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಹೋದವರ್ಷವೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವೇ ಕಮ್ಮಿಯಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಹಣವನ್ನೂ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ!! ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರೋ-ಮೋರ್-ಫುಡ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್‌ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೇಕೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು? ಆಫೀಸರುಗಳು ಚಿಕ್ಕವರೇ ಆಗಲಿ, ದೊಡ್ಡವರೇ ಆಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಇರುವುದೇ ಜನಗಳಿಗೆ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಾ officers ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ 'zeal' ನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವವರೂ ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಾತ್ಸಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಒಬ್ಬ ಆಸಾಮಿಯಿಂದ ನೂರಾರು ಜನರು ಸಾಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂಥವರಿಗಿಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?

ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜಿನ ವಿಚಾರ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಆ ಪೈಕಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಪರೀತ ಕಷ್ಟಬಿದ್ದು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮಳೆ ಎಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನೇ ಕಾಣದೆ ಮಳೆಯೆಂದರೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಅವಸ್ಥೆ ಪಡುವಾಗ ಈಗ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಕೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನುಹೇಳೋಣ! ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ತಂದು 25 ಸೈಕಲ್ ಕರೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ 50 ಸೈಕಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರಂತೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಬೇರೆಇಲ್ಲ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವುಕಡೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಡಿಬಂಡೆ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವುಕಡೆ ಹೀಗೆ ವಸೂಲುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮಗಿನ್ನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಬಂದಿಲ್ಲ, ಬೇಕಾದರೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರ್ ರವರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೊಂದು ಆಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಅವರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಕೂಲ ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಎಷ್ಟೋವರ್ಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಾವತಿ ಎಂದು ಒಂದು ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಈ ನದಿ ಸದಾ ಹರಿಯದೆ ಯಾವಾಗಲೋ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದಗೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇನಾಯಿತೋ, ಎಂದು

ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಾತ್ರ 3½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ, ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ.

ಆಮೇಲೆ ರಷ್ಯನ್ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ತಿನ್ನುವುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿವ ಓವರ್ಸಿಯರ್ ಬಂದು ಅಳತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿಳಿಸಿದರೇನೇ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಳು ಕೊಡುವುದು. ಆದರೆ ಆ ಸಬ್ ಓವರ್ಸಿಯರ್ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ಆಮೇಲೆ 8 ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ 15 ದಿವಸ ಪೂರ್ತಿಯಾದಹೊರತು ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಕೂಲಿಯವರು ಹೇಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು! ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿ ಗಲಾಟೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Is this callousness on the part of the Government? Or is this callousness on the part of the officers concerned?

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Industries).—Is that parliamentary, Sir?

Sri B. V. NARAYANA REDDY.—I am not saying anything unparliamentary. I am speaking facts. They are not empty words. You have given electricity to only one town, that too of 25 cycles. Why don't you convert it into 50 cycles for goodness sake and give us sufficient power for irrigation. If I am telling any untruth, that is a different matter. I request you to implement these things and do some good to us.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ–ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂಸಾಹೇಬರು ತಂದಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಶಿವಣ್ಣನವರೂ ತೆರದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮನವರೂ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಾವು ಖಂಡಿತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬರೀ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚಟಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತಾಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ ಇವು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮನನೊಂದು ಅವರು ನಿಲುವಳಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ importanceನ್ನು ತಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಚಾರ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಮೊನ್ನೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದರು ಅದರಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಸಹಾ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಧೈರ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 9ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯೂ ಇತ್ತು, ಆಗ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು 9ನೆಯ ತಾರೀಖು ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದರೆಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೇಯ್ಗೆಯವರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು. ಅವರು ಎಂದೂ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋದವರಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗಲೂ ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ರಾಟೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು; ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗಲೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ರಾಟೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ technical objection ಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದು' ಹೇಳಿದರು. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮೀಷನರ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾವುವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮಳೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಏಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮರೆತರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾದರೂ 'underground water' ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಕಪಿಲೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಪಠಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತೂಗುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ನಾವೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಕಪಿಲೆ ಬಾವಿಗಳ ಬದಲು ಟ್ಯೂಬ್‌ವೆಲ್

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.)

ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಟ್ಯೂಬ್‌ವೆಲ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಬಾಯಂ ಪರಿಹಾರವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಇತರರು ಮರೆತರು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್‌ರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕಾಗಳಗೆರೆ ಮತ್ತು ಮುತ್ತಗದೂರು ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗೆ ಮುತ್ತಗದೂರು ಕೆರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದೆ. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ 18 ಅಡಿ ನೀರಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಗಳಕೆರೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ಕಡೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹೋಗಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಹೇಳುತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಲಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ. ಕಡಬನ ಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.- ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಇಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚಟದಿಂದಾಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 9ನೆಯ ತಾರೀಖು ಸೇರಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಗಂಜಿಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ 'Disabled persons, expectant mothers' ಇವರ ಕಷ್ಟವನ್ನಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಸೀರೆ, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಎಂದು ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್‌ನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವದವರಲ್ಲ, ಆದರೂ ಈಗ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ನೋಡಿ, ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್‌ರವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಏನು ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು: ಒಂದನೆಯದು, 1952—53ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಬಾರದೆ ಫಸಲು ಹಾಕದೆ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಎರಡನೆಯದು ಅದರೊಂದಿಗೆ 1953ರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಬಾರದೇಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೆಲವು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಇನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿರುವ ಚನ್ನಗಿರಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಅಲ್ಲಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಾರದೇಯಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗದೇಯಿರುವುದರಿಂದ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 1953ರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿಲ್ಲದೆ, ಪೈರು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗದೇಯಿರುವಾಗ 1953—54ನೆಯ ಸುಗ್ಗಿಯವರೆಗೆ, ರೈತರ ಕೈಗೆ ಬೆಳೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಎಲ್ಲಿ Black cotton soil ಪ್ರದೇಶವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 10 ರಷ್ಟೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಇದ್ದದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಯಾಗಿ, ಜನರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿತು. ಮೇ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೋ ಅಂಥ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಹೋಯಿತು. ಕಾಳಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ಊರೂರು ತಿರುಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಭಾಗಗಳು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

5 P.M.

ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ

ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸಾದರುಮಾಡಿರುವ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲೇ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಅದರಲ್ಲೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, 1952 ರಿಂದಲೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದೇನು ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ಈ ತಹಲ್‌ವರೆಗೂ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿ ಹಾಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಜನಗಳು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೂಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಏನಾದರೂ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಆವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ದಸ್ಯರುಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಪರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆಹೋದರೆ ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ತಾವು ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನೀಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನಾಗಲೇ ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕಾರು ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಏನಾದರೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಅನಂತರ ತಾವು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬಹುದು. ತಾವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ಹುದೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಲು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಆ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಸುಬನ್ನವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲ ಪೂರೈಸಿದನಂತರ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ದುಡಿದು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಏನೆಂದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 1952-53ರಿಂದಲೂ ಮಳೆಯೇ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನು ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಳೆಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೇನೂ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲೇ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ—ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ತೀರ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ದರದಲ್ಲಿ ಆ ಧಾನ್ಯಗಳು ದೊರೆಕುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ 1952ರಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮಾರಾಟದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೂ, ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಅನುಕೂಲಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಚನ್ನಗಿರಿ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾಳಿ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅಂಥಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಆ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಗೂ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ, ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ 1945ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುವಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು!

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಆದರೆ ಈಗ ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅದೇ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರಗಾಲಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪರದೇಶಗಳಿಂದಕೂಡ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಹೂವರ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.)

ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಈ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇರಾದೆ ತಮಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ತಾವು ಕೈಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಭದ್ರಾಜಲಾಶಯವನ್ನು ಎಂದರೆ ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ರಿಜರ್ವಾಯಿರನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡದೆ ಹಿಂದಿನ original plan ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಡಕವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಂಡಿರುವಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ರಾಮಮೂರ್ತಿಯವರೂ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳು ಕೂಡ ಈ ಭದ್ರಾಜಲಾಶಯವನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಕೊಂಡು ಪೂರೈಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆ ಪೂರೈಸಲು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಸಿ, ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೇಗ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನಾಗಬೇಕೋ ಅಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಮಾಡಿ. ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು 1946ರಲ್ಲೇ ಕೈಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರಿಗೇಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂಥಾ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಭದ್ರಾಜಲಾಶಯವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸಗಳೂ ಮುಂದುವರಿದಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ 1-2 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಭದ್ರಾಜಲಾಶಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿಯುತಕ್ಕಂಥಾ ಸೂಚನೆಗಳೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಬೇಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಸೇರಿ 1 ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ತಾವು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಕೆಲವು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವನ್ನು ಫ್ರೀಯಾಗಿಯೂ ಪಡೆದ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ; ಅದೇ ಬೇರೆ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಈಗ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನೊಳಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಮಾಡದೆ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರ ವಂಥ ಕೆಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣಪುರ, ಮತ್ತು ಕೊಡಿಯಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತಾವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪೂರೈಸಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದಲಾದರೂ ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಹಿರಿಯೂರು ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮುಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಕಾಮಗಾರಿಯಾದಂಥ ಆ ಕಾಗಲಗೆರೆಯ ಕೆಲಸಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ 1945-46ರಲ್ಲೇ ಪೂರೈಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಾವಿನ್ನೂ ಮಂಜೂರುಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಇಡಲು ತಮಗೇನು ತೊಂದರೆಯೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಸಾಗರೇ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು 8-10 ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು; ಅದರಿಂದ 2-3 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಹಾಗೆಯೇ ದೊಗ್ಗನಹಾಳ್ ಕೆರೆಯ ಅಂದಾಜುಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿ 46-47ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ತಡೆದು ನಿಂತಿರತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದುಲಕ್ಷ ಅಥ ಲಕ್ಷ, 20 ಸಾವಿರ 30 ಸಾವಿರದ ಅಂದಾಜಿನೊಳಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಕೈಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಂಥ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಆ ಅಭಾವದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ 20,000 ಪಲ್ಲಗಳಷ್ಟು ಜೋಳ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ—ಈ ಜೋಳ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳಿದ್ದರೆ ಹುಳುತು ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಈ ದವಸವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೆ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಡಿಪೋಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದರು; ಅದು ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕೂಡ ಆಗಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು; ಏನೆಂದರೆ: ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ 20-30-50 ಪಲ್ಲಗಳಷ್ಟನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವ ಹೇಳುವುದಾದರೆ,—ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ—ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿರುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದವರು 50

ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದಿದ್ದವರು 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ದವಸ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದಾದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಮ್ಮಿದರದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೀವು ಪಲ್ಲಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 33ರಂತೆ ಮಾರಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲಿದೆ. ನಮಗೀಗ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ 'Service at cost' ಎಂಬ ಕಂಠಪಾಠ(Slogan)ವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೇನು ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಬೆಲೆಗೆ ಈ ಧಾನ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಹಿರಿಯೂರು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು ಕೋಲಾರ—ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಿನೇದಿನೇ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ನಾನು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 75 ಭಾಗದಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಮಳೆಯಿಲ್ಲ ಆಹಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕ 75 ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 75%ರಷ್ಟು ಜನ ಭೂ-ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಮಿಕ್ಕ 25% ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಭೂ-ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆಯಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂತಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಹಿಂದಿನವಾರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯೂರು, ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ—ಯಾವಕಡೆ ಹೋದರೂ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರೆನ್ನುವುದೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಯಾರಿಗೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ; ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ನೂರಕಡ 75ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದೆ 1944-45ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ, ಅದೇನು ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಆಶೆಯಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ! ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೇ ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಭರತಖಂಡದ ಜನರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಖಾದಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಮೆಷಿನೆರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೆಯ್ಗೆಯವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಬಂಡವಾಳಸ್ಥರು ಬಟ್ಟೆ ನೆಯ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವನ್ನು ಮನಾಪಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ನೆಯ್ಗೆಯವರು ಇಂದು ಮಣ್ಣು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಮೊನ್ನೆ ಏನೋ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಹೇಳಿದರು: 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ allot ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಆಡಿಟ್ ವರನ್ನು ಅಕೌಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಕಾಟಬೇರೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ಜನರ ಕಷ್ಟವೋ ಹೇಳತೀರದು. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಏನೋ ಹರಿವೆಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ ಈಗ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅದೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೊಡ್ಡೇರಿ, ಕೊಳಪ, ಅಮಕುಂದಿ, ದೇವಸಮುದ್ರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಅಮಲ್ದಾರರು ಶೇಕ್‌ದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಶೇಕ್‌ದಾರರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ 3 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ನೀವುಗಳೇ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ನೇಯ್ಗೆಯವರ ಪಾಡನ್ನಂತೂ ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಾದಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ. ಈಗಲೂ ಬೇಕಾದರೆ ನೂಲುವವರಿಗೂ ನೇಯ್ಗೆಯವರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೇಯ್ಗೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ರೂಪವಾಗಿಯೇ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಹಣ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥ ಆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಕೈಗಾ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.)

ರಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಅಲ್ಲ ಜಾರಿಗೆ ತರದೇಹೋದರೆ ಆ ಜನರು ದಿನಗೂಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಸವರ್ಣ ಹಿಂದುಗಳ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತೇ? ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೂ ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆಯೂ ಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಿಲ್ಲದಿರುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಿ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅದೂ ಸಾಲದೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ ಹೋದಸಾರಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದಲ್ಲೇ ಶೇಕಡ 57ರಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡದೆ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಸುಳ್ಳು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. 19 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ? ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಮತ್ತು ಅಮಲ್ದಾರರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂತೆಗೆದರೇ? ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಸೇರಿಸಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ತಕ್ಷಣ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೂ ಇತರ ಜನರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿರುವ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಂಟುವಂತೆ, ಮನಸ್ಸು ಕರಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಇದ್ದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಕೋಲಾರಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದಲೂ ಉದ್ವೇಗದಿಂದಲೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಹೊಯ್ದು ತಣ್ಣಗಾಗಿವೆ ಹವಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮನಸ್ಸು ತಣ್ಣಗಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗುವ ಚಿನ್ಹೆಗಳಿವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶ, ಕ್ಷಾಮಪ್ರದೇಶ. ಕೋಲಾರದವರು ನಮ್ಮದು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷಾಮಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದವರು ನಮ್ಮದು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷಾಮಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರಿವರಿಗೆ ವಾಗ್ವಾದವಾಗುವ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವ ಗಲಾಟೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಯಾವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಮುಖಂಡರೂ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತವಾಗಿರುವ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ದೊರೆಯದೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಿವೆ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿನ್ನೂ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳೂ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳೂ ಇವು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲವೇಯಿರುವುದು. ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ, ನಾಲ್ಕಾರು ಮೈಲಿಗಳು ಹೋದರೂ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕದೆ, ದನಗಳು ಸಾಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಗಾರು ಅಶ್ವಿನಿ, ಭರಣಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಭರಣಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ್ಡರಾಗಿ ಹಾಕುವುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡು ಬೆಳೆಗೂ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಈ ಮಳೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ದಿನವೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರು, ಸುಮಾರು 95 ಭಾಗ ಜನರು ರಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಮಳೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು 5 ಭಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರಲಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹಸರು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದರೆ, 'ಆಗುವಹಾಗಿಲ್ಲ.' ಹೈನ್ರಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಬೆಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೇವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ದನಗಳು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಮಳೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ದನಗಳು ಸತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು

ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈದಾನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೋ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂಸಾಹೇಬರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದುಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರರೂ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳದೇ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲದಾಯಕವಾಗದೇಯಿರಲು ಕಾರಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

5–30 P. M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದಕ್ಕೇನೇ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇಇದೆ. ಆದರೂ ಜನರಿಗೆ ಆ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಒದಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನೇ ನಾನು ಪುನಃ ಈಗಲೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ 3–4 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಅಶಾದಾಯಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಇದುವರೆಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಸಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಒದಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಮಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅಮಲ್ದಾರರುಗಳು ಅವರವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರೆ ಅದು ಪುನಃ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮೀಷನರವರಿಗೂ ಸಹ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಹೀಗಾದರೆ ಈ ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಬಡಜನರ ಗತಿಯೇನಾಗಬೇಕು! ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಕೂಲಿಕೆಲಸಗಳೂ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಬಹಳ ನಿಶ್ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಾವಿನ್ನು 10–15 ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡದೆ ಹೋದರೆ ಆ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ತಾವು ಏನು ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ! ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅವರಿಗೆ ದನಧ್ಯಾನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಹಯಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು.

ಇದನ್ನು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಕೂಗುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುವಂಥ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆ ಆರ್ಡರಾಗಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಅಂಥ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ಬೇಗ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ತಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಶ್ರೀಯುತ ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಇಡ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.)

ದಂತಾಗಿದೆ. ತಾವು ಈ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೇನೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಕೂಲಿಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ 8 ಆಣೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಹೀಗೆ ಕೊಡ್ಮತಕ್ಕ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ 10 ದಿವಸಕ್ಕೋ ಅಥವಾ 15 ದಿವಸಕ್ಕೋ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು? ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ತಾವು ತಕ್ಷಣವೇ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿಂದಲಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದರೂ ಏನು! ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕೂಲಿ ಬಟವಾಡೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡುವಂತೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ತಾವು ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಓವರ್‌ಸೀಯರನ್ನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಅಮಲ್ದಾರರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನೇಮಿಸಿದರೂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಮಲ್ದಾರರನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೇಮಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಂಥ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಮಲ್ದಾರರನ್ನೇ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಪ್ಪಿದರೆ 2-3 ಜನ ಸಬ್‌ಓವರ್‌ಸೀಯರ್ರುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನೋ ಅಥವಾ ಕಡೆಗೆ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗುಮಾಸ್ತರ ಪೈಕಿಯೇ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೇಮಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮಹಮಹ್ ಇಮಾಂರವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಬಹಳ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಾವು ತಕ್ಷಣವೇ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದುದು ತಮ್ಮ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಿಗಾದರೆ 50-60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸವತೀ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ನೀತಿಯನ್ನು ತಾವೇಕೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುನೋಡಿದರೆ ತಾವು ನಗರಗಳ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಯಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಈ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಪೂರಾಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಸಮಿತಿಯವರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ತಾವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ 50-60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಹಣದಿಂದ ಒಂದು ಅಡಿ ಕೂಡ ಆ ಬಾವಿಗಳ ಆಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ 53-54ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ! ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇನ್ನು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಮೊಬಲಗನ್ನು ತಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ತೀರಾ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಖಾದಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಖಾದಿ ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಧ್ಯಮವರ್ತಿ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಅತ್ತಲಾಗಿ ಹೈಕ್ಲಾಸಿಗೂ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಲೋಕ್ಲಾಸಿಗೂ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಮಧ್ಯಮವರ್ತಿಯ ಜನಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ತಾವು ಒಂದು ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಈ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಈ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ನಾನು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ದಿವಸ ಬಡ್ಜೆಟ್

ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 51 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈ ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹತೋಟಿಗೆ ಬಂತು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಲ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜೋಳದ ಪೈರು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ, ನನಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದಿದ್ದಂಥ ಜೋಳವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈಗ 15 ದಿವಸಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಉಲ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ತಿಳಿಸಿದರು. ನನಗೇನೋ ನಿಜವಾಗಿ 15 ದಿವಸಗಳಿಗಿಂತ ಈಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ $1\frac{1}{2}$ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಮುಂದೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. We have already admitted what you have done.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ–ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ 35,35,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಪೈಕಿ 19,84,738 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. ಆಮೇಲೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷದ 41 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರ ಪೈಕಿ 5 ಲಕ್ಷದ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿವೆ ಜಿ. ಎಂ. ಎಫ್. ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ 41,51,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪೈಕಿ 40,30,546 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ 15,99,563 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದವಸಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಪೈಕಿ 3,94,402 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದವಸ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಅಷ್ಟೂ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ತಕ್ಕಾವಿ ಸಾಲಗಳಿಗೆಂದು 11 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪುಗಳಿಗಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಂ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಏನೂ ನಡೆಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯು ಕಳೆದ, ತಿಂಗಳು ಸಭೆಸೇರಿದಾಗ ನಾನೇ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೂಕ್ತ ರಿಲೀಫ್ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜನ ಕೂಲಿಗೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಈಗಲೂ ಇದೇ ಕೂಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? ಹಣಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದರೂ, ರಿಲೀಫ್ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಹಣವೇಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಆಮೇಲೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಗ್ರೋಮೋರ್ ಫುಡ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ 18,000 ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು 25,000 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ assured water supply ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು? ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೇನಾದಹಾಗಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವುಕಡೆ ಹೀಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮ ತರದ್ದಾಗಿವೆಯೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ್ಯೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಅತಿವಿನಯದಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀ ತಿಮಪ್ಪಗೌಡರು ಮಲೆನಾಡಿನವರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಅವರಿಗೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಕಳೆದ $1\frac{1}{2}$ ವರ್ಷದಿಂದ ನಾವುಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಹುಭಾಗದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.)

ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿ ಪಾಂಡವಪುರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಅವರಿಗೇನು ಜವಾಬು ಹೇಳೋಣ!

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಏನೇನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸದಾಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರೀಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವುಗಳೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾರಾಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೂಡಲೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾಳು ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಯಾರೂ ಎದೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ನೂಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಖಾದಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೇನು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—As per Rule 45, no question shall be put.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

SUPPLEMENTARY ESTIMATES FOR 1953-54.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Industries).—I beg to lay on the Table of the House the supplementary estimates for the year 1953-54.

Mr. SPEAKER.—Copies will be distributed in the course of the day and notice of cut motions may be given till 3 P.M. to-morrow.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The time is so short.

Mr. SPEAKER.—Till 3 P.M. to-morrow. They say the time is short. What is the Government's view ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—As you were pleased to observe, it has been placed in the other House also.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Members may oblige. It is only about additional grants. To-morrow we will continue discussion on the Bills left over.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Discussion on Educational Reforms is put down for to-morrow.

Mr. SPEAKER.—That is for Thursday. The House will now rise for the day and meet to-morrow at 12 NOON.

The House adjourned at Fifty-two Minutes past Five of the Clock to meet again at 12 of the Clock on Wednesday the 15th July 1953.

WD 4516—GPB—500—5-2-54